

109**II**

Total No. of Questions – 16

Regd.

Total No. of Printed Pages – 4

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part – II
SANSKRIT, Paper-I
(Second Language)

Time : 3 Hours]**[Max. Marks : 100**

- Note :** (i) All questions should be attempted.
(ii) Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.
(iii) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.
(iv) The bits of a question should be attempted together.

- सूचना :** (i) सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः ।
(ii-iii) प्रथम, द्वितीय, तृतीय-प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव (देवनागरिलिप्या) समाधातव्याः ।
(iv) प्रश्नाः अनुक्रमणेनैव समाधातव्याः ।

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । 1 × 6 = 6
(अ) दुर्जनः न भयङ्करः ॥
(आ) भुक्त्वा किं प्रयोजनम् ॥
2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) 'मायावटुः' इति पाठ्यभागस्य सारांशं संक्षेपेण लिखत ।
(आ) उपवासदीक्षिताः कपयः कथं बुभुक्षा-पीडिताः ?
3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) 'भोजस्य औदार्यम्' अधिकृत्य लिखत ।
(आ) "स्वेदस्य पुष्पाणि" इति पाठ्यभागसारांशं लिखत ।

[1 of 4]**109**

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 4 × 2 = 8
- (अ) अर्थशास्त्रे कति अधिकरणानि सन्ति ?
 (आ) सर्वेषां प्राणिनां प्राणधारणं कस्याधीनं वर्तते ?
 (इ) बोपदेव-विरचितः व्याकरणशास्त्रग्रन्थः कः ?
 (ई) कृपणस्य अग्रे गमनं दृष्ट्वा सर्वे किं कृतवन्तः ?
 (उ) द्वितीयः राजमार्गं गच्छन् कं दृष्टवान् ?
 (ऊ) पेटिकायां व्यापारी किम् अपश्यत् ?
5. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) द्विपोऽयमिति मत्वाऽहं बाणेनाभिहतो मया ।
 (आ) न रत्नमन्विष्यति मृग्यते हि तत् ।
 (इ) भवति सकलभाषाजन्मदात्री यतस्त्वम् ?
 (ई) प्रायेण शक्ता न वयं भवेम ।
6. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) निरर्थकः संस्कारः ।
 (आ) ईश्वरे च दरिद्रे च मृत्योः सर्वत्र तुल्यता ।
 (इ) एतत् जगत् श्रामिकैः प्रचाल्यते ।
 (ई) स्वच्छतायै प्रयतामहे ।
7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) सरयूनदीतीरे दशरथः कम् अपश्यत् ?
 (आ) कालिदास-महाकवेः काव्ये के ?
 (इ) सततं भूषणं किम् ?
 (ई) चञ्चलाः मकाराः कति ? ते च के ?
 (उ) सकलभाषाजन्मदात्री का ?
 (ऊ) उपवासे कपिः किं कृतवान् ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) कपिञ्जलोपदेशः कस्मात् गन्थात् स्वीकृतः ?
- (आ) पुलिन्दपुत्रगानं श्रुत्वा भोजः कियत् धनं दत्तवान् ?
- (इ) कयोः मध्ये विवादः वर्तते ?
- (ई) व्यासाश्रमं कुत्र स्थापयामास ?
- (उ) बालकाः स्थाने स्थाने कानि दृष्टवन्तः ?
- (ऊ) षट् ऋतवः के ?
9. पुत्रः/पुत्रिका पितरं प्रति पत्रम् लिखत । 1 × 5 = 5
- अथवा
- विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम् लिखत ।
10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकरूपाणि लिखत । 2 × 6 = 12
- (अ) राम (इ) फल
- (आ) लता (ई) तद् (पुं)
11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) गमिष्यति (इ) अवदत्
- (आ) पठेत् (ई) जायते
12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत । 3 × 2 = 6
- (अ) सूक्तिः (ई) प्रत्युपकारः
- (आ) महर्षिः (उ) पावकः
- (इ) एकैकः (ऊ) कोऽपि
13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त । 3 × 2 = 6
- (अ) राम + आलयः (ई) धातृ + अंशः
- (आ) हित + उपदेशः (उ) हरे + रा
- (इ) दिव्य + औषधम् (ऊ) विष्णो + अत्र

14. आन्ध्रभाषायां वा आङ्ग्लभाषायां वा अनुवदत ।

5 × 1 = 5

- (अ) अहं ग्रामं गच्छामि ।
- (आ) सीता अन्नम् अखादत् ।
- (इ) वयं पत्रिकां पठिष्यामः ।
- (ई) वग्भूषणं भूषणम् ।
- (उ) स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ।

15. एकेन पदेन समाधत्त ।

5 × 1 = 5

- (अ) दशरथः कां नदीम् अन्वगात् ?
- (आ) मायावटुः इति पाठ्यभागः कस्मात् स्वीकृतः ?
- (इ) धनस्य तृतीया गतिः का ?
- (ई) कुलपावनः कः ?
- (उ) नेह्रूबोधितः सिद्धान्तः कः ?

16. एकेन पदेन समाधत्त ।

5 × 1 = 5

- (अ) महाश्वेता का ?
- (आ) भोजस्य मुख्यामात्यः कः ?
- (इ) क्षणभङ्गुराः के ?
- (ई) तीर्थयात्रानन्तरं कुत्र तीव्रं तपश्चकार ?
- (उ) तृणवत् कान् न गणयेम ?